

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17.50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

IZKLUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE v Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaia vsak torek in petek

Ljubljana, torek 13. oktobra 1942-XX

Cena posamezni številki lir 0.60

Medministrski odbor za oskrbo in cene

je na zadnjem zasedanju sklenil razne odredbe za povečanje kmetijske proizvodnje. Zvišajo se do sedanje premije za obdelavo nove zemlje ter državni prispevki k cenam od 1850 na 2500 milijonov lir, zlasti za južno Italijo. Ob tej priliki so bili objavljeni mnogi novi podatki o jakosti kmetijskega sektorja. S pšenico posejana površina je znašala lani v Italiji 5.1 milijona ha in se je letos spet povečala. Pridobiti pa se da še 450.000 ha novih zemljišč, da bo ta površina obsegla 5.75 mil ha. Povečati pa se mora tudi površina za koruzo, oves, ječmen in rž. Zmanjša pa naj še površina za riževa polja, ker se morajo povečati tudi pridelava industrijskih rastlin in sladkorne pese. Celotna prehranjevalna baza se mora povečati letos za več sto tisoč ha, mestna preskrba pa urediti s stalnimi bazami ter s povečanjem vrtno površine.

Kmetijski minister Pareschi v Monakovem

V pogovorih, ki jih je imel minuli teden italijanski kmetijski minister Pareschi s podtajnikom nemškega kmetijskega ministrstva in voditeljem nemških kmetov Bačekjem in ki so potekali v duhu tovariškega in prijateljskega dela, kateri veže obe osni sili, so bila izčrpno obravnavana vprašanja politike italijanske in nemške prehrane. Pogovori so rodili uspeh, ki bo tudi na važnem polju prehranjevalnega gospodarstva zavaroval doseg končne zmage.

Poslovanje Poštne hranilnice

Blagajna Poštne hranilnice v Ljubljani bo odslej izplačevala čeke le proti legitimiranju dvigatelja in zabeleži zadevnih podatkov.

Ceki na prinosnika se smejo odslej izdajati največ do zneska 10.000 lir.

Za zneske nad 10.000 lir pa se morajo izdajati imenski čeki, t. j. na hrbtni strani čeka se mora napisati odredba, komu naj se ček izplača; ta odredba se mora podpisati kakor ček na prvi strani. Imenski čeki se smejo izdajati največ do zneska Lir 38.000, blanko indosirati pa samo, ako ne presegajo zneska 10.000 lir.

Uvozna in izvozna dovolila

Tvrde, ki so že vložile prošnje za uvoz oziroma izvoz blaga, se pozivajo, da prevzamejo ta dovolila v pisarni Pokrajinskega sveta korporacij, soba št. 25-11 med uradnimi urami, to je od 9. do 13. in od 16. do 19. ure.

Delitev drv

Ta teden bodo trgovci s kurivom spet začeli s prodajo kuriva, in sicer po množinah, ki jih je po prijavih strank za vsakega upravičenca določil mestni preskrbovalni urad. Kdaj bodo trgovci s kurivom dobili imenike strank pri mestnem preskrbovalnem uradu, nadalje dan, kdaj se bo pričela oddaja drv, in pa množine, koliko bo dobila vsaka družina, bo o pravem času objavljeno. Že sedaj pa mestni preskrbovalni urad vabi trgovce s kurivom, naj pripravijo drva, da

Italijansko-hrvatska davčna konvencija

Velik praktični pomen konvencije za našo pokrajino

V »Službenem listu za Ljubljansko pokrajino« z dne 10. oktobra t. l., kos 81, sta bila objavljena zakon z dne 7. maja t. l. o odobritvi zagrebške konvencije, sklenjene dne 27. oktobra lani za preprečevanje dvojne obdačbe z neposrednimi davki, in sledeča konvencija s svojim končnim zapisnikom (po »Uradnem listu kraljevine Italije« št. 186 z dne 8. avgusta t. l.).

Konvencija med Kraljevino Italijo in Nezavisno Državo Hrvatsko za preprečevanje dvojne obdačevanja z neposrednimi davki

Clen 1. — 1. Ta konvencija se nanaša samo na predpise o neposrednih davkih.

2. Za neposredne davke po tej konvenciji se štejejo davki, ki se skladno z zakonodajo vsake izmed držav pogodnic pobirajo neposredno od dohodka (čistega ali kosmatega dohodka) in od imovine, bodisi za državi pogodnici bodisi za samoupravne javne ustanove (pokrajine, občine itd.) ali druge javne naprave, čeprav v obliki dodatnega vinarja.

3. Za neposredne davke se štejejo:

- Po italijanski zakonodaji:
 - davek na dohodek od zemljišč;
 - davek na dohodek od zgradb;
 - davek na dohodek od premične imovine;
 - davek na dohodek od kmetovanja;
 - davek na donos vrednostnih papirjev na prinositelja;
 - izredni progresivni davek na dividende;
 - redni davek na imovino;
 - izredni davek na vojne dobičke;
 - izredni davek na nagrade upravnikom in vodilnim uradnikom trgovinskih družb;
 - 2%ni izredni prispevek od mezd;
 - dopolnilni progresivni davek od skupnega dohodka.

II. — Po hrvatski zakonodaji:

- davek na dohodek od zemljišč (zemljarina);
- davek na dohodek od zgradb (zgradarina);
- davek na dohodek od podjetij, obratov in samostalnih poklicev (pridobnina);
- posebni davčni dodatek zavezanecov pridobnine;
- davek na rente (rentnina);
- davek na dobiček podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov (družbeni davek);
- dodatni davek na dividende;
- posebni davčni dodatek zavezanecov družbenega davka;
- davek na dohodek od nesamostalnega dela in poklica (uslužbeni davek).

Clen 2. — 1. Davki od nepremičnin ali od njih dohodka se pobirajo samo v tisti državi, kjer nepremičnina stoji.

bomo čim hitreje lahko postregli svojim odjemalcem. Upravičenci bodo pa dobili drva pri tistem trgovcu, ki so ga zapisali v prijavo.

2. Isto pravilo velja za hipotekarne terjatve in njih donose.

Clen 3. — 1. Davek od dohodkov trgovinskih, industrijskih in obrtnih, rudarskih, kmetijskih obratov ali kakršnega koli drugega podobnega udeleženja pobira samo država, na katere ozemlju ima podjetje svoj poslovni sedež, in to tudi tedaj, če je podjetje razširilo svoje delovanje tudi na ozemlje druge države pogodnice ne da bi imelo tamkaj kakšen poslovni sedež.

2. Za poslovni sedež po tej konvenciji se šteje kakršna koli stalna naprava podjetja, s katero izvršuje podjetje celoma ali tudi le deloma svojo delavnost.

3. Če ima podjetje v obeh državah pogodnicah po en poslovni sedež, pobira vsaka država pogodnica davke od dohodkov, ki jih pridobiva podjetje na njenem ozemlju.

4. Vendar se, če je poslovni sedež na ozemlju ene države pogodnice, na ozemlju druge države pogodnice pa je samo sedež podjetja, ki v resnici ni njegovo dejansko upravno središče, pobira davek samo na ozemlju tiste države, kjer je sedež proizvajalnega obrata. Če je pa poslovni sedež na ozemlju ene države pogodnice, na ozemlju druge države pogodnice pa je samo sedež podjetja, ki pa je v resnici njegovo dejansko upravno središče, se določni del čistega skupnega dohodka podjetja pripiše temu upravnemu središču. V spornih primerih o določitvi zneska tega dela se uporabijo določbe čl. 14. te konvencije.

Clen 4. — Kolikor člena 2. in 11. te konvencije ne določata drugače, je vsa ostala imovina trgovinskih, industrijskih in obrtnih, rudarskih, kmetijskih obratov ali kakršnega koli drugega podobnega udeleženja zavezana davku na imovino samo v državi, v kateri je ta imovina.

Clen 5. — Davek na dohodke iz obratovanja podjetij za pomorsko, rečno ali zračno plovbo, kamor spadajo tudi dohodki od prodaje vozovnic za proge, ki jih vzdržujejo ta podjetja, se pobira samo v tisti državi, na katere ozemlju je sedež dejanskega vodstva podjetja, vendar vedno s pogojem, da pripadajo ladje ali letala po narodnosti tej državi.

Clen 6. — Dohodki od samostalnega dela, kamor spadajo tudi dohodki od svobodnih poklicev (zdravniki, odvetniki, arhitekti, inženirji itd.), kakor tudi dohodki kakršne koli druge, ne trgovinske zaposlitve (znanstvene, umetniške, književne, učne ali vzgojne itd.), so zavezani davku v tisti državi, na katere ozemlju se izvršuje individualna delavnost, ki daje dohodek.

Velja, da se svobodni poklic izvršuje na ozemlju ene države pogodnice, samo če se uporablja za to delavnost na tem ozemlju stalni sedež.

O obdačevanju avtorskih pravic in izumiteljskih patentov se sklene poseben sporazum.

Clen 7. — Plače, mezde in druga poplačila iste vrste so zavezane obdačtvi v državi, na katere ozemlju izvršujejo prizadele osebe delavnost, od katere imajo te dohodke.

Vendar se plače in podobni dohodki funkcionarjev in javnih uradnikov (obeh držav pogodnic, samostojnih javnih ustanov in drugih javnih uprav), ki opravljajo svojo službo v inozemstvu, obdačujejo samo v državi dolžnika teh dohodkov.

Clen 8. — Preživitki ter javne in zasebne pokojnine se obdačujejo samo v državi dolžnika teh dohodkov.

Clen 9. — Dijaki ene države pogodnice, ki bivajo v drugi državi pogodnici zgolj radi dokončanja svojega šolanja, niso zavezani v tej državi davkom na dijaške ustanove in podpore, ki jih prejema za svoje vzdrževanje in šolanje.

Clen 10. — 1. Davki na tantieme članov upravnega in nadzorstvenega odbora delniških družb in drugih pravnih oseb se pobirajo samo v tisti državi, kjer je dejansko upravno središče podjetja, katero plačuje te tantieme.

2. Za tantieme, na katere se prednja št. 1. ne nanaša, se pobira davek po členu 7. te konvencije.

Clen 11. — 1. Nekvarno določbam člena 2., št. 2., te konvencije pobira davek na dohodek od glavnice in premičnih vrednot samo država dolžnika, davek na imovino pa samo država upnika.

2. Če ima podjetje v obeh državah pogodnicah poslovni sedež po členu 3. te konvencije in če eden teh sedežev v okviru svoje delavnosti najame posojilo ali prevzame vlogo, pobira davek na te obresti država, na katere ozemlju je poslovni sedež, ki je prejel posojilo ali prevzel vlogo.

Clen 12. — Za pobiranje osebnih davkov na celotne dohodke, ki jih ima davčni zavezanec v vsaki obeh držav pogodnic, veljajo tale pravila:

1. Kolikor gre za osebno obdačbo dohodkov:

- od nepremičnin;
- od hipotekarnih terjatev;
- od trgovine, industrije in obrta, rudnikov, kmetijstva in vsake druge podobne delavnosti;
- od dela,

se uporabljajo ista pravila, kot so določena v prednjih členih za stvarno obdačevanje dohodkov iz zgoraj naštetih virov.

2. Vsako drugo vrsto dohodka in zlasti dividende od delnic, tantieme, obresti vrednostnih papirjev, ki jih izdajo javne pravne osebe in družbe, kakor tudi obresti za vloge pri bankah ali pri drugih denarnih zavodih obdači tista država, na katere ozemlju ima davčni zavezanec svoje davčno domovališče, s čimer je razumeti kraj stalnega bivališča.

V primerih, ko ni mogoče ugotoviti davčnega domovališča davčnega zavezanca, pobira osebne davke na celotne dohodke tista država, katere podanik je davčni zavezanec. Če pa ima svoje davčno domovališče v obeh državah po-

godnicah, pobira te davke vsaka država pogodnica v razmerju s trajanjem bivanja davčnega zavezanca na njenem ozemlju med letom, na katero se davek nanaša.

Bivanje davčnega zavezanca v kaki tretji državi se šteje za bivanje v državi, katere podanik je.

Clen 13. — (Zadeva le diplomatsko in konzularno osebje.)

Clen 14. — Davčni zavezanec, ki dokaže, da so mu ukrepi fin. oblasti obeh držav pogodnic povzročili dvojno obdačitev, sme vložiti pritožbo pri državi, katere podanik je. Če se spozna, da je pritožba utemeljena, se obrne vrhovno finančno oblastvo te države do vrhovnega finančnega oblastva druge države pogodnice, da bi se našla pravnna pot za odpravo dvojne obdačitve.

Clen 15. — Da bi se preprečilo dvojno obdačenje v primerih, ki jih ta konvencija ne ureja, kakor tudi če nastanejo težave ali dvomi pri razlagi in uporabi te konvencije, se vrhovni finančni oblasti obeh držav pogodnic o tem posebej sporazumeta.

Clen 16. — Državi pogodnici se zavezujejo naročiti svojima vrhovnima finančnima oblastvoma, naj ex aequo et bono uredita vsako vprašanje, ki utegne nastati zaradi različnosti načel, veljajočih pri njih glede ugotavljanja neposrednih davkov, ali ki bi utegnili kakor koli nastati na področju teh davkov, kolikor ni izrečno urejeno s to konvencijo.

Clen 17. — To konvencijo je uporabljati na davke, ki so določeni ali se utegnejo določiti za davčno leto, ki se je pričelo 1. januarja 1941, in to navzlic določbam naslednjega člena 18. te konvencije.

Clen 18. — Ta konvencija se mora ratificirati in se morajo ratifikacijske listine čimprej izmenjati v Rimu. Konvencija stopi v veljavo prvi dan meseca, ki pride za mesecem, v katerem se ratifikacijske listine izmenjajo in ostane v veljavi, dokler je ena držav pogodnic ne odpove. Če se odpove do vštetelega 30. septembra, preneha konvencija veljati na dan 1. januarja naslednjega leta; če se pa odpove po 30. septembru, preneha veljati na dan 1. januarja drugega naslednjega leta.

Ta konvencija je sestavljena v dvojnem izvorniku, v italijanskem in v hrvaškem jeziku. Oba izvornika sta avtentična.

Zagreb dne 27. oktobra 1941.

(Sledi končni zapisnik.)

Semenski krompir

Kmetovalce in lastnike ter najemnike zemljišč, ki reflektirajo na semenski krompir, vabi mestni kmetijski odsek, naj mu v sobi št. 35 v Beethovnovi ulici št. 7 prijavijo množino, za katero se obvezno zanimajo. Krompir bo danski, namizni in belega mesa. Cena bo približno 2.25 do 2.50 L. za kg, določil jo bo pa pozneje Visoki komisariat. Vsak mora prinesiti s seboj osebno legitimacijo, posestni list ali izvleček iz zemljiške knjige ali najemno pogodbo, torej listine, kjer je razvidna mera zemljišča, ki je njegovo ali ga ima v najemu. Naznanila bo sprejemal urad od 15. do 25. t. m. med dopoldanskimi uradnimi urami od 8. do 12. ure. Poznejših prijav ne bo mogoče upoštevati.

Poravnajte naročnino!

Opozorilo

Davčna uprava za mesto Ljubljana objavlja, da dospe v smislu člena 148. zak. o neposrednih davkih v IV. četrtletju v plačilo:

a) dne 1. oktobra 1942. četrti četrtletni obrok zgradarine, pridobnine, rentnine, družbenega davka, davka na neoženjene osebe, davka na poslovni promet in vojnice;

b) dne 1. novembra 1942. drugi polletni obrok zemljarine.

Podrobnejša pojasnila so razvidna iz razglasov, nabitih na uradni deski davčne uprave za mesto v Ljubljani in županstva občine Ljubljana.

Pospeševanje ribištva

V zadnjem času se posveča v Srbiji tudi ribištvo velika pozornost. Pri žičkem samostanu so že lani izkopal velik ribnik, ki obsega 5 hektarjev. V tem ribniku gojijo karpe. Ureditev drugega umetnega ribnika, ki bo obsegal 2 hektarja, bo kmalu končana blizu samostana Ljubostinja. Ta ribnik bo pod upravo samostana. Za ribištvo se vedno bolj zanima mesto in vaško prebivalstvo. Lani so v Srbiji in Banatu izdali okrog 1500 dovolilnic za ribolov, letos pa je bilo samo v Srbiji izdanih že nad 3400 ribiških kart. V Beogradu je letos nad 1800 ribičev. Lani pa jih je bilo 800. Najbolj živahen je ribolov ob Donavi od Beograda do Kladovega.

Iz italijanskega gospodarstva

Družba Ammi (družba za rude in kovine) se je pogodila z bolgarskim trgovinskim ministrstvom o izkoriščanju bolgarskih žravnih rudnikov manganove rude pri Drami.

O izdelovanju in prodaji igrač je izšel poseben ministrski odlok z dne 3. oktobra. Že izdelane igrače oziroma zaloge se smejo prodajati še do 31. marca 1943. Industrijska, obrtna in trgovinska podjetja te stroke si morajo uvesti poseben vpisnik o prometu igrač, ki ga je treba predložiti v predhodno odobritev v 20 dneh po objavi odredbe.

Vse tropine oljk in drugih kosičastih sadežev (tudi mandljev in lešnikov) domače proizvodnje kakor tudi uvožene se morajo oddati v nadaljnje ukoriščanje industrijskim podjetjem, ki imajo za to potrebne naprave. Zadevni odlok je izšel 8. oktobra.

Letno poročilo družbe za morskoplovbo »Finmare« s sedežem v Rimu predlaga že sedaj velike načrte za dopolnitev italijanske trgovinske mornarice, ki jo čakajo po vojni velike nove naloge. Družba Finmare skrbi predvsem za finansiranje ladjedelnic in kontrolira štiri največje paroplovne družbe Italija, Lloyd Triestino, Adriatica in Tirrenia in ima glavnico 900 milijonov lir. Cisti dobiček je znašal lani 53.6 in je ostala dividenda nespremenjena 5.5 odstotka. Udeležbe pri drugih podjetjih so narasle od 911 na 917, terjatve proti kontroliranim podjetjem pa celo od 466 na 675 milijonov lir. Družbi so bili zadnja leta odobreni veliki odpisi 1.25 milijarde, da je narasla rezerva, ki res omogoča izvedbo velikih načrtov.

Italijansko-bolgarska gospodarska pogajanja so bila zaključena v Rimu s podpisom sporazuma o trgovinskem in plačilnem prometu za enoletno dobo, v katerem je predvideno novo povečanje izmenjave in so bile določene tudi stalne cene za najvažnejše izvozne predmete.

V zvezi z novo italijansko-bolgarsko pogodbo se je sprožilo letos vprašanje italijansko-bolgarskih prometnih razmer. Zahteva se zboljšanje prometnih zvez, predvsem pa gradnja ceste iz Sofije v albanski luki Durazzo in Antivari. Zdej pa poročajo iz Rima, da je bil tudi že podpisan v Rimu poseben protokol o gradnji te ceste.

Velik uspeh devetletnih zakladnih bonov

Dne 15. septembra pričeto podpisovanje devetletnih 4% zakladnih bonov s premijami je bilo zaključeno 30. septembra. Sedaj poročajo iz Rima, da sta finančni minister in guverner zavoda Banca d'Italia, ki je obenem predsednik konzorcija za emisijo devetletnih 4% blagajniških bonov s premijami, ki zapadejo dne 15. septembra 1951, poročala Duceju o uspehu te emisije. Vsega je bilo vpisanih 24 milijard 958 milijonov 75.000 lir, kar pomeni, da je bilo vpisanih 452.903.000 lir več kakor ob zadnji emisiji devetletnih 5% bonov v februarju letošnjega leta oziroma 4.727.909.000 lir več kakor ob emisiji 15. septembra ter 7.039.350.000 lir več kakor 15. februarja lanskega leta. Kakor ob prejšnjih emisijah je uspeh pripisati popolni udeležbi vseh varčevalcev. Podpisovanja so se v veliki meri udeležili tudi vpisniki v Libiji, v italijanski posesti v Egejskem morju in v novih priključenih pokrajinah.

Uspeh vpisovanja nove serije zakladnih bonov je tem pomembnejši in ima tem večji moralni pomen, ker so prejšnje serije devetletnih zakladnih bonov nosile 5% obresti, nova emisija pa 4% ob istočasni spremembi emisijskega tečaja od 97.50 na 92 lir za 100 lir nominala. Veliki uspeh je dokaz finančne moči Italije in potrjuje, da si je vlada pravilno izbrala trenutek za znižanje obrestne mere.

s čimer bo dosegla bistven prihranek. Pomen tega koraka postane še bolj jasen, če upoštevamo, da je morala Italija v prvi svetovni vojni pri vsaki novi izdaji zakladnih bonov nuditi vpisnikom večje ugodnosti ali obljube, ali pa dvigniti obrestno mero, če je hotela računati s količkaj zadovoljivim uspehom. Današnji finančni položaj Italije pa omogoča znižanje obrestne mere brez škode za uspeh posojila, kar nam dokazuje odlični rezultat vpisovanja. V nasprotju s prvo svetovno vojno vlada danes na denarnem trgu znatna likvidnost, a tudi popolno sodelovanje vseh slojev varčevalcev. K uspehu je pripomogla tudi okolnost, da je letošnja letina prav dobra in obeta lepe dohodke, medtem ko so možnosti za naložbo prihrankov v splošnem majhne.

Kakor smo pred tedni poročali, so bili obenem s spremembo pogojev za novo emisijo zakladnih bonov objavljeni tudi novi pogoji za kratkoročne zakladne bone in znaša sedaj obrestna mera za tri do štirimesečne zakladne bone 3%, za pet do šestmesečne bone 3.25 odstotkov, za sedem do devetmesečne bone 3.75% in za deset do dvanajstmesečne bone 4%. Ob enem je bila ustavljena izdaja eno do dvomesečnih bonov. Tako bo država v bodoče tudi pri izdaji kratkoročnih bonov dosegla zaradi znižane obrestne mere nadaljnji prihranek.

Smotrna racionalizacija

Po znanem govoru italijanskega korporacijskega ministra o tem vprašanju v zvezi z vojno predvoditelji industrijskih združenj, razpravljajo tudi nemški listi, kako bi se dala industrijska proizvodnja storilnost še bolj povečati s pomočjo koncentracije in racionalizacije.

Nemški poluradni tednik »Das Reich« preudarja takole: Pota do večje proizvodnje sta kar najboljša uporaba človeka in — če to še bolj kaže — njega nadomestitev s strojem. V tem pogledu se mora storiti kar je le mogoče tudi med vojno. Umna štednja ne sme mirovati. Za njeno izvajanje in nadaljnji razvoj je pa vojna postavila vendarle več zaprek, nego poprejšnji mir. Še pred desetimi leti je Nemčija pri racionalnih ureditvah podjetij upoštevala tudi veliko brezposelnost. Zametavali so načelo nadomestovanja ljudi s cenejšim strojem, da so zaposlili in prekrbneli rajši več ljudi. Vojna zahteva nasprotno: da se kar največ ljudi oprosti dela. In tako gre prednost spet stroju. Zmerom nam kaže upoštevati njegov varčevalni učinek. Seveda je pa skrajna tehnizacija odvisna od tega, koliko je stroje in opremo sploh mogoče dobiti. Na eni strani odloča torej zmogljivost strojne industrije. Drugi činitelj je pa spet človek.

Človeških delovnih moči nedostaja. To povzroča, da se mora zelo pogosto delavstvo preusmerjati v druge poklice, če gre prostovoljno ali pa če ga odpokličejo, ko se pri obvezni delovni službi razne moči premikajo iz malo važnih poklicev v tiste vrste delavnosti, ki so za skupno gospodarstvo zdej najbolj važne in brezpogojno potrebne. In zdej se vidi, da je prejšnja huda specializacija pri pokličenih izobrazil zapustila precej škodljive posledice. Človeški nosilec proizvodnje je zaradi tega zdej, pri naglih zamenah poklica, dostikrat premalo prožen in premalo prilagodljiv.

Načelo, da postavimo tvornega človeka tja, za kamor je specializiran, se je obneslo v mirnih časih. Za izbiro strokovnjakov velja to načelo še tudi v vojni indu-

striji. Na splošno pa se opaža prilaganje poklicne izbire gospodarskemu razvoju, ker je vedno pogostejše treba imeti več zmožnosti hkrati, torej čeprav le povprečno vsestransko sposobnost. Izbiira goji zdaj bolj takega kvalificiranega delavca, ki je sposoben za več poklicev.

Ta razvoj je neobhoden, neogiben, če naj se prepreči popolni propad strokovne usposobljenosti, kajti ta mora ostati še vedno zelo pomembno, kako se nekaj izdelava; ne pa to, da se sploh naredi. Za to je pač odgovorna gospodarska politika, zlasti še v tem času, ko se zaradi vodstva na delovnem področju ne daje delavcu možnost lastne prilagoditve. Nadaljevanje racionalizacije v gospodarstvu bo moralo torej strože upoštevati pogoje gospodarskega naravnega življenja. Tudi v vojni velja, da moramo doseči kar največji skupni gospodarski uspeh in že zdaj utrditi temelje za bodoče, mirovno gospodarstvo.

že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Šelenburgova 3
Telefon št. 22-72.

Gospodarski položaj Finske

Kmečki list »Ilkka« objavlja uvodnik, v katerem obravnava položaj Finske pred zimo. List zatrjuje, da so izgledi najboljši v primeri s prejšnjim letom, ker je bila žetev letos odlična zlasti pa pridelek krompirja in žita. Tudi v novi pokrajini Aunus je bila žetev letos znatna zaradi skrbi, ki so ji jo posvetile okupacijske čete, ki niso pokazale samo svoje hrabrosti v vojaških akcijah, temveč so tudi mnogo prispevale pri obdelovanju zavzete zemlje.

Najvišje cene za gobe in kostanj

Zaradi večjega dovoza raznovrstnih užitnih gob in kostańja v Ljubljano je mestni tržni urad Visokemu komisariatu predložil najvišje dopustne cene za gobe in domači kostanj ter jih je ta odobril z odlokom VIII-2 št. 4827-1 in veljajo za Ljubljano določene najvišje cene za gobe od sobote 10. oktobra 1942-XX zjutraj dalje do objave novega cenika.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati sveže gobe in jih plačevati so naslednje:

Zlahne gobe 12 lir za kg.
V skupino zlahnih gob spadajo: užitni goban ali jurček (boletus edulis), bronasti goban (boletus aureus) in karželj (amanita caesarea).

Užitne gobe II. skupine 6 lir za kilogram.

V to II. skupino spadajo: turek (boletus rufus), brezov goban ali ded (boletus scaber), sladki goban (boletus impolitus), maslenka (boletus luteus), lični goban (boletus elegans), zrnati goban ali ovčarka ali slinavka (boletus granulatus), borov glivec (sparassis ramosa), brinjevka ali sirovka (lactaria deliciosa), sivka ali mraznica (tricholoma portentosa), čebular (tricholoma colossus), lisička (cantharellus cibarius), mrtvaška trobenta (craterellus cornucopioides), rumena trobenta (craterellus lutescens), medvedove tačke ali rumena griva (clavaria flava), rumeni ježek (hydnum repandum), rjavi ježek (hydnum imbricatum), moček ali kozji parkelj ali jelenov jezik (polyporus pes caprae), zemljevec (polyporus confluens), navadna štorovka (armillaria mellea).

Prodaja starih, mehkih, gnilih ali živih gob je sploh prepovedana.

Opozarjamo, da je gobe dovoljeno prodajati samo na tehnično, ker so merice na ljubljanskem živilskem trgu odpravljene.

Domačemu kostanju je določena najvišja dopustna cena 3 lire za kilogram.

Vse te najvišje dopustne cene in tudi vse nižje cene morajo biti enako kot pri vsem blagu vidno označene tudi pri gobah in kostańju ne samo na Vodnikovem in Pogačarjevem trgu ter pred semeniščem, temveč tudi na živilskih trgih v Mostah, na Viču, na Sv. Jakoba trgu in v Šiški, pri vseh prodajalkah in prodajalcih po vsej mestni občini ljubljanski.

Portugalski izvoz volframa

Volfram je zelo važna kovina, ker je potreben za izdelovanje najtrših vrst jekla. Največja ležišča volframove rude so bila v Evropi odkrita šele leta 1933. na Portugalskem, ki ima zdaj v vojni dobi od tega svojega prirodnega bogastva velike koristi. Od vrednosti portugalskega izvoza je prišlo pred vojno na volframovo rudo le nekaj odstotkov, zdej pa pride že polovica.

Po količini se je izvoz volframove rude v zadnjih dveh letih sicer le podvojil, vrednost tega izvoza pa se je zaradi dviga cen zvišala od 30 milijonov eskudov v prvi polovici leta 1940. na 81 milijonov v prvi polovici lanskega leta ter na 1020 milijonov v prvi polovici letošnjega leta. Zaradi velike vrednosti izvoza volframa je imela letos Portugalska za 1085 milijonov eskudov aktivno trgovinsko bilanco, dočim je bil lani v prvem polletju še uvoznik presežek v višini 108 milijonov.

Racioniranje bencina v Argentini

je bilo izvedeno na ta način, da je splošni četrtletni obrok za osebni avtomobil po 200 litrov bencina, zvišan pa je obrok pri podjetnikih in kmetovalcih na 300, pri diplomatih, zdravnikih in novinarjih pa na 400 litrov.

Gospodarske vesti

Letošnja vinska letina na Dolenjskem je prav dobra in obilna. Zaradi lepega vremena je grozdje lepo dozorelo. Trgatev se je začela minuli teden.

V novi vladi Nezavisne Države Hrvatske, ki ima odslej osem ministrov (namesto 14), so ministrstva za kmetijstvo, gozdove, rude ter industrijo in trgovino združena v eno samo gospodarsko ministrstvo, ki ga je prevzel univerzitetni profesor inž. Balen. Novi zakon o ustroju vlade ima namen pocičiti in olajšati poslovanje državne uprave.

Tradicionalna razstava dalij je bila te dni v Milanu. Organizirala jo je lombardska vrtnarska družba. Razstava je nudila številnim obiskovalcem pogled na divno rast prelepih dalij najrazličnejših vrst.

Za prožno prilagoditev gospodarstva vojni porabi je nemška vlada izdala več praktičnih odredb: 1. Ustanovi se tip odvzemnih občin za hitrejšo odplavo blaga s postajališč, iz pristanišč in skladišč, kar bo tudi prištedilo prometna goriva. — 2. Ob nabavi novega kmetijskega stroja se mora vrniti en obrabljen stroj za staro železo. Za hišne in kmetijske potrebe se začne poleg tega popis radi boljše porazdelitve in zaradi opreme zasedenih vzhodnih dežel. — 3. Olajša se dajanje posojil pri hranilnicah srednjemu stanu.

Iz Bolgarije poročajo, da bo letos tam zelo obilen pridelek ricinovega semena in bo proizvodnja ricinovega olja dosegla 13.000 ton. Ze lani je bila Bolgarija največja evropska pridelovalka te važne surovine.

Evropski poštni kongres bo letos na Dunaju od 12. do 24. oktobra. Poleg Italije in Nemčije ter Bolgarske, Danske, Finske, Hrvatske, Madžarske, Nižozemske, Norveške, Romunske, San Marino in Slovaške se udeležijo kongresa tudi Japonska, Švica in Vatikanska država. Na razpravi so poenotenje evropskih poštinskih tarif in druga vprašanja. Italijo zastopajoča delegacija, ki jo vodi minister Host Venturi, je bila ob prihodu na Dunaj slovesno sprejeta in je takoj pričela s svojim delom.

Anglija in USA sta se odrekli predpravic eksteritorialnosti na Kitajskem, ustanovljeni s pogodbo iz leta 1843. Neizmenjen je bil gospodarski pomen te pogodbe, ki je torej veljala skoraj sto let.

Kot »davek zmage« bodo v Zedinjenih severoameriških državah uvedli 5%ni prispevek od osebnega tedenskega dohodka nad 12 dolarjev, kar bo dejansko najhujša obdačba državljanov za vojne izdatke.

V USA je nastalo pomanjkanje čiljskega solitra, ker se je zadržal uvoz. Dosele je zato že v 33 zveznih državah prepovedana uporaba umetnega gnojila. Uvedejo se zanj posebna dovolila.

Brazilijska bo morala preurediti svojo industrijo za vojne namene, zlasti pa dobavljati več aluminija Zedinjenim državam.

Med Argentinijo in Čilejem so se pričela pogajanja o dobavi bencina za čilski prevoz.

Madžarsko ministrstvo za preskrbo delj ponošene vojaške čevlje. Čevlji se popravljani razdeljujejo med kmetijske in industrijske delavce. Vojska prepusti zadrugam obutev po zelo nizkih cenah in sicer 1 pengó za par navadnih čevljev, 2 pengó pa za škornje. Tako hoče država priskočiti na pomoč tudi čevljarji popravljalni obrti, ki ji delajo tovarne hudo konkurenco.

Za zdravljenje z grozdjem je Zavod za tujski promet v Agliano pri Astiju v Italiji pred tremi leti ustanovil posebno postojanko. V septembru je bilo v Agliano zdravniško zborovanje, na katerem je med drugimi predaval tudi znani zdravstveni izvedenec profesor dr. Gama o grozdju kot zdravilu in živilu. Pri Agliano je tudi več toplih vrelcev.

Denarstvo

V Romuniji bodo vzeti iz prometa medeninstani kovanci po 10 in 20 lejev, ter zamenjani z novimi 20 lejskimi skupni vrednosti 1.500.000. Stari kovanci izgube veljavo 31. januarja 1943. in do 31. marca 1943. jih bodo sprejemali samo še pri plačevanju davkov. Novi kovanci so iz kovinske spojine z 99% cinka.

Ameriški poslanik v Lizboni je sporočil, da so Zedinjene države prepovedale uvoz efektivnih dolarjev.

Zaradi nove valutne reforme je Brazilijska proglasila bančni moratorij. Namesto milreisa se uvede denarna enota »cruzeiro«, ki bo imel 100 centavosov. Milreisi je imel podlago 16.500 za en ameriški dolar. Nova valuta bo v stalnem razmerju z dolarjem in bo valuta enota dejansko obdržala dosedanjo vrednost, le kovanci in bankovci bodo novi.